

Değişimi Birlikte Yaratmak

Tasarımda Birlikteliğe Güven

Arkitera Seyahat Bursu 2024 Sunumu

Ekin Selen Yalmanlı

içerik

1. Mutfak

Etimolojisine bakmak,
Çağdaş ve Modern mimari pratiklerde
bulduğu yeri anlamak.

2. Birliktelik

Fırın etrafında birleşmek,
Birlik oluşturmak, keşfe çıkmak ve benzersiz
gücüne inanmak.

3. Nerede / Neden / Ne zaman ?

Neden ..?
Yeniden...

4. Yöntem

Süreç ürünün belirlenmesi,
Ürün oluşum aşamaları,
Katılımcı pratik

Mutfak

Matbax, Arapça, pişirme yeri

Dilimize Arapça'dan geçen '***mutfak***' bulunduğumuz çağ içinde mecazen de pişirilen ve pişilen yer anlamlarına bürünüyor.

Culina, ***cocina***, coquina

Latince, yemek pişirilen yer

Bir konuda uzmanlaşmaya çalışanların teorik-pratik düzlemde eğitimlerini kolektif şekilde aldıkları, olgunlaştıkları ve yardımlaştıkları alanlar...

Cucina,

İtalyanca, yemek veya peynir üretilen yer

Deneme yanılma yeridir aslında, hataları ve çatışmaları da barındırır.

Mutfak...

...nereden nereye savrulabilir?

...neleri ve kimleri barındırabilir?

...hangi pratikleri sunar?

...birlikteliğe alan açar mı?

- Günümüz mekan algısı modern döneme göre kesinlikle değişti. Artık çok daha tanımsız, esnek ve çekiştirebileceğimiz mekanlara ihtiyacımız var.

... sözcüğü de mekan tanımlar.

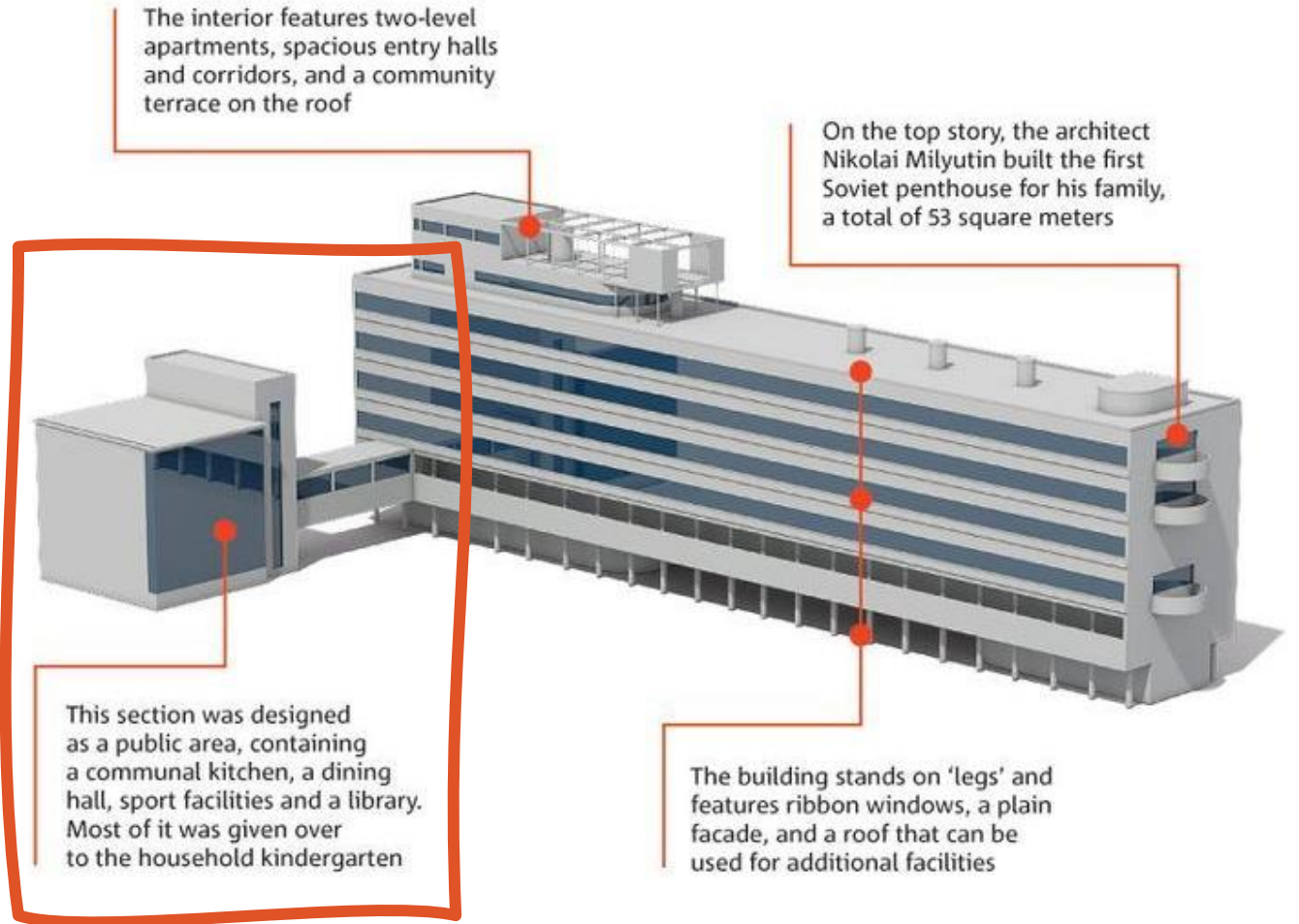
...sosyalliği tanımlar.

...çatıştırır.

...tahayyülü lezzete götürür.

Konstrüktivizmde "mutfak" 1928-32

- Modernist ve Moskova'daki çağdaş mimarlar arasında simbiyotik bir ilişki vardı.
- Narkomfin Binası, Avangard Sanat'ın son yıllarında devrimin sınıfsız bir sanayi toplumunun kolektif yaşamını şekillendirmeyi umut eden bir anlayışla yapıldı.
- Unité d'Habitation için öncül oldu.
- Mutfak, kendi pragmatizminden sıyrılıp devrimin pragmatik anlayışı üzerinden burada, deneysel olarak sosyalleşme, dayanışma, işbirliği alanlarının kesişimi olarak tasarlandı.

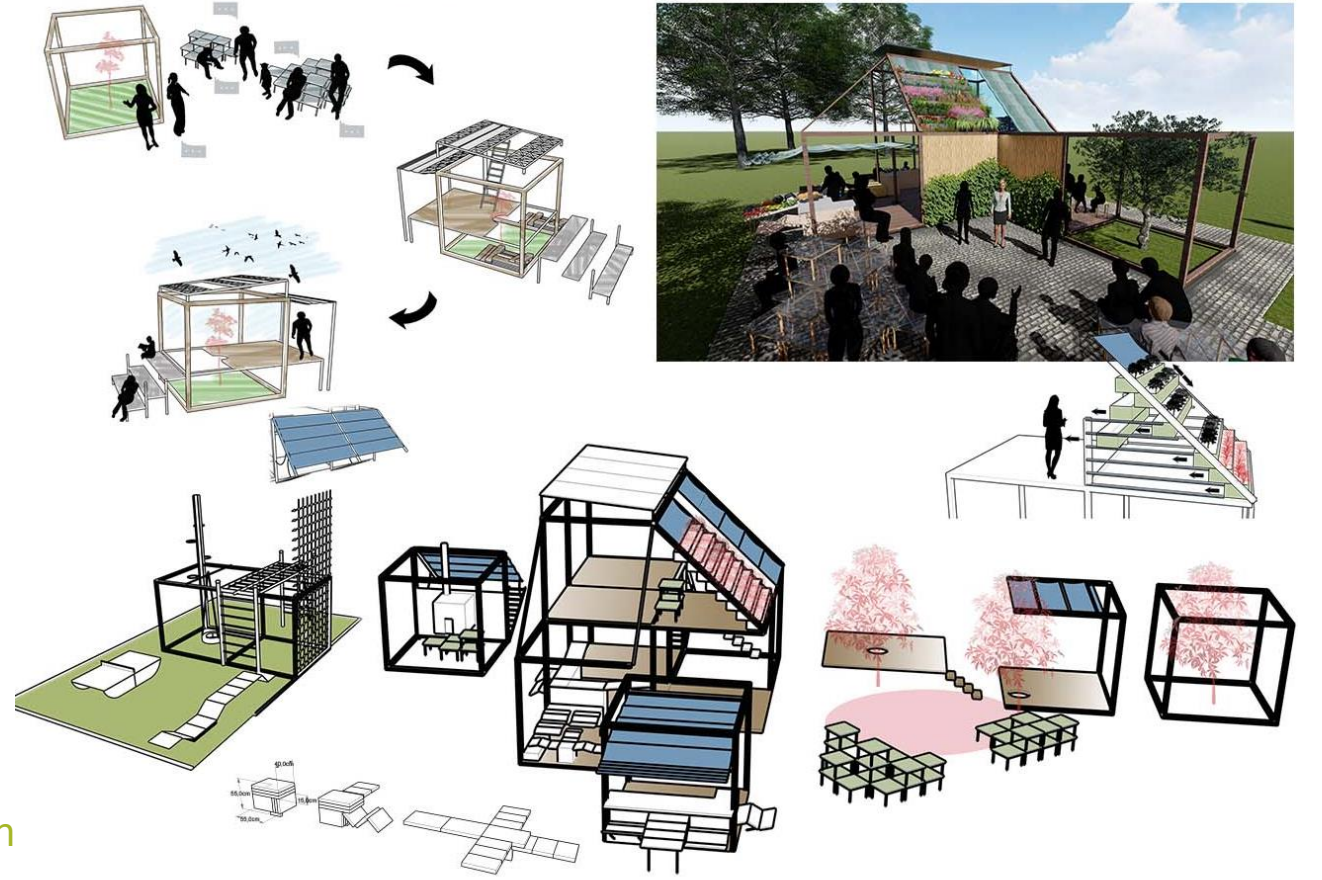

Mutfağın çağdaş mekânlaşma pratiği

- Çağdaş pratiklerde mutfak da esnek bir mekan olması gerektiğine inanılan bölümlerden.
- Bunun geleneksel mekan oluşumlarıyla pek tabii bir ilişkisi var. Esneklik ve bir aradalık modern döneme göre çok daha ön planda. Çok daha spontane, karmaşık, çok işlevli, kategorizasyondan uzak...
- Modern insan artık evde bireyselliği içinde var olmaya başladı. Metropolde çalışan bir beyaz yakalı mutfakla ilişkisini kopardı ve "ısıtma" mekanı olarak belleğimize yerleşti.
- Kentler de birer mutfak aslında.

Değişim için bir "mutfak"

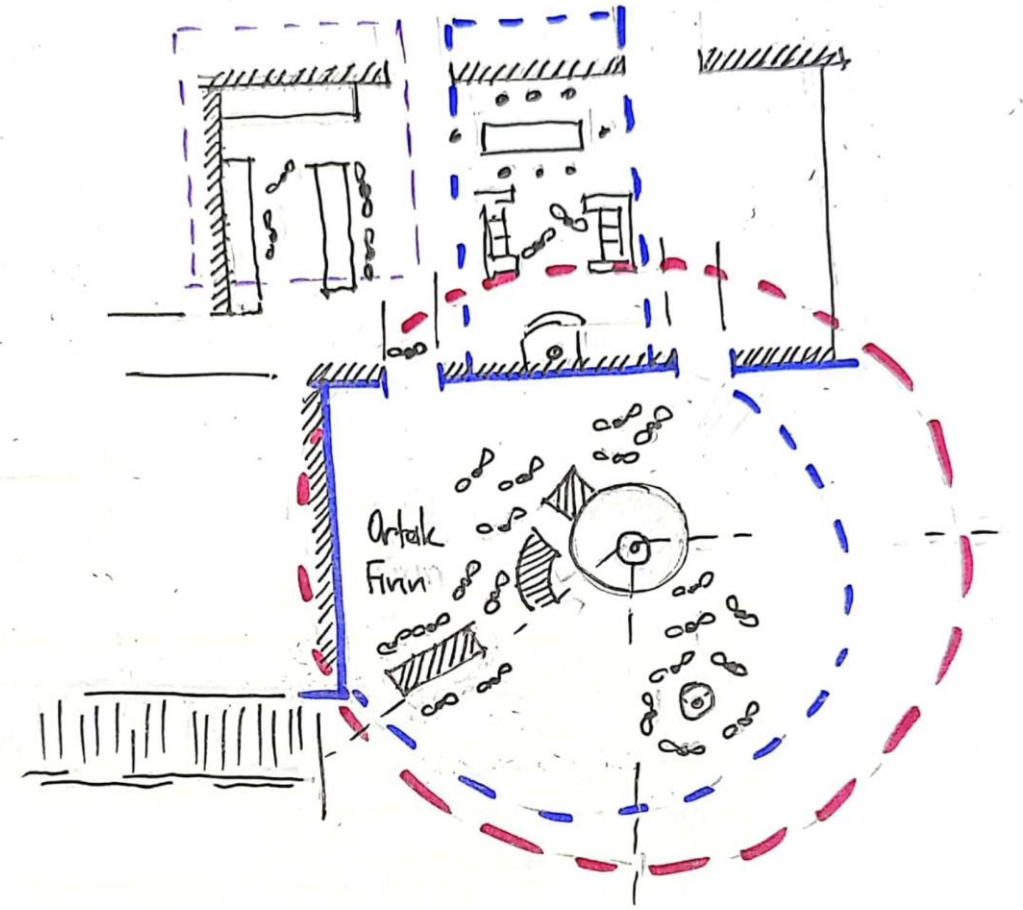
- Kentin çeperinde konumlanan bir köy yerleşkesinde mutfağın bir deneyim alanı olarak tasarlanması.
- Köylünün mutfağı, köylünün fırını ve üretim alanı nasıl bir kentlinin topluluk bahçesi, muhalefet alan olabilir ...? Tüketmeden...
- Uzman – katılımcı işbirliği noktası olarak bir mutfak alanı yaratılması konusu. Tam yetki kimseye verilmedi ve denge gözetildi.
- Mutfağın anlamının genişletilmesi ve işbirliklerine önem verilmesi. Mekan anlayışının değişmesi.

- 2018, Mimarlık İşliğı mimari tasarım yarışması için sunduğum fikir önerisi.
- Mimarlık işliğinin; kurgulamak, önermek, tartışmak ve yapmak, kolektivitelyi önermek olgularının köylünün mutfağıyla birleşmesi fikrinin ortaya atılması.

Fırın etrafında "mutfak"

- Geleneksel yöntemde fırın etrafında birleşilen, çözülen ve kurgulanan hayatlara bakmaya başladık...
- Bunun çağdaş anlamda günümüzde nasıl işlerlik kazandığını köylere yerleşen komünitelerde izleyebiliyoruz.
- Bugün de fırın bazen zorunluluktan, bazen kolektiviteye olan inançla, bazen pişirmek için, bazen sadece bulunmak için bir araç.
- Fırın oldu ve olacak, hep bizi doyuracak...

Birliktelikleri keşfe çıkmak...

...bugünden bakınca hikayesine aşık olduğumuz anlatıların tarihteki karşılığının "uzlaşmamamak" olduğunu anlatır.

... bugün kurulan kirli birlikteliklere karşı toplum örgütlenmesini anlatabilir.

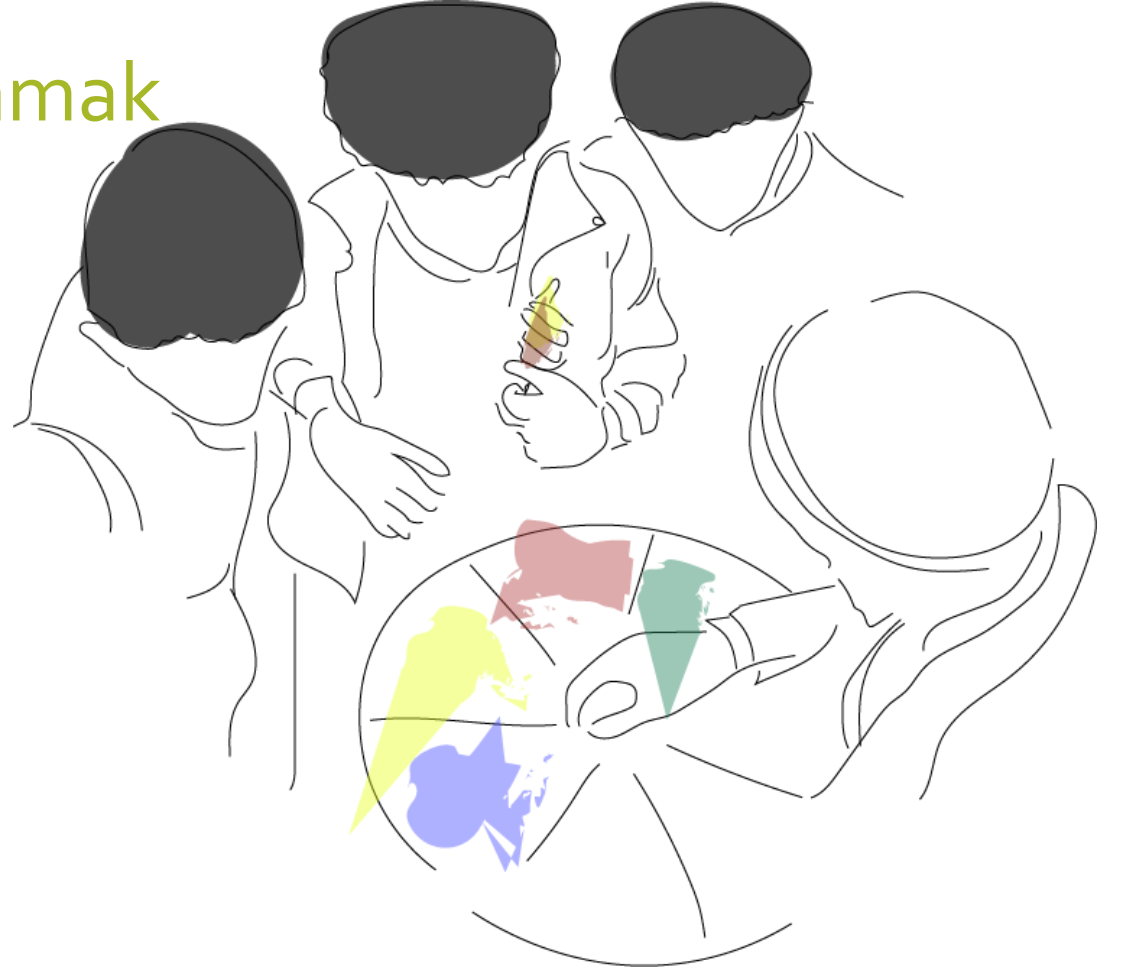
... insan-doğa ayrımının (sömürge sisteminin) karşısına onarıcı olanla, sömürülenlerle kolektif mücadele ve yaşam kurgusuyla tanıştırabilir.

Birliğin deęiřtirici g¼c¼ne inanmak

"umut"

- Birlikte olmaya olan merakla bařlar ¼nce.
- Birlikte ortaya ¼ıkan fikirler,
- Birlikten doęan cesaret,
- Bireyin tek başına ¼stesinden gelemeyeceği konularda birliğe olan inancı,
- Birey, kendisi deęiřirken topluluęunu da deęiřtirmesine olan inancı artar.
- Yařamak için umuttur araç. Umudunu korumaktır amaç!

İpucu: Birlikte benzersiz

Teatro Andromeda

Babasıyla çobanlık yapan fakat sanatçı olmak istediğini söyleyen Reina, koyunlarını otlatmaya götürdüğü tepede bir tiyatro kurmak istedi. Andromeda ve Samanyolu Galaksilerinin 4 milyar yıl içinde birleşeceği bilgisiyle tanışıp oturma düzenini M31 Galaksisi'nin yıldız düzenini anlatacak biçimde düzenledi.

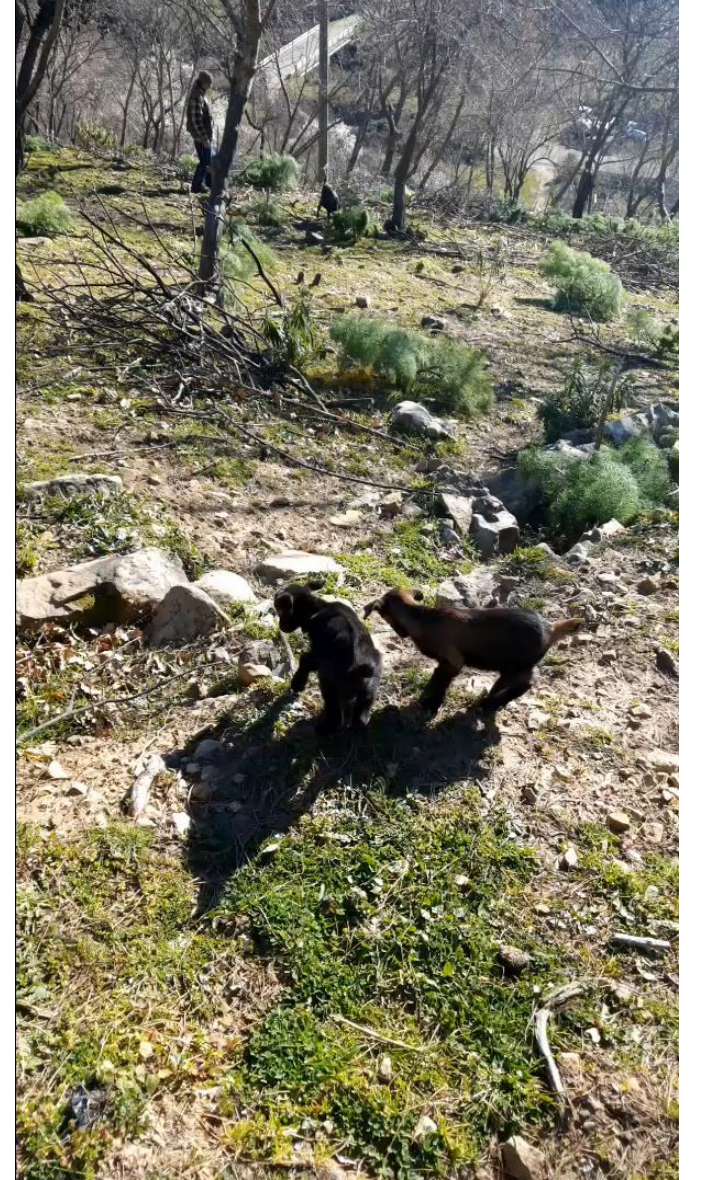
Birlikteliği aramak

- Neden Sicilya? Palermo, Agrigento, Marsala.

Sicilya, gerek farklı kültürlerle etkileşimleri gerek bunu kabul ediş veya reddediş davranışları, birliktelik olgusunu Anadolu coğrafyasıyla etkileşim halinde yeniden düşündürebilecek bir ada. Sicilya ve hatta batı kıyıları, Kuzey Afrika'dan göçmen girişi ve kültürünü taşıması yönünden bu bağlamda incelenebilecek bir bölge.

- Neden Ađustos?

Ađustos, genellikle Sicilya belediyelerinin bir ay boyunca yaz akşamı şenliklerinin olduğu, yerel grupların müzik yaptığı ve yöresel tatların bir arada bulunabildiği bir zaman dilimi.

Isola delle femmine

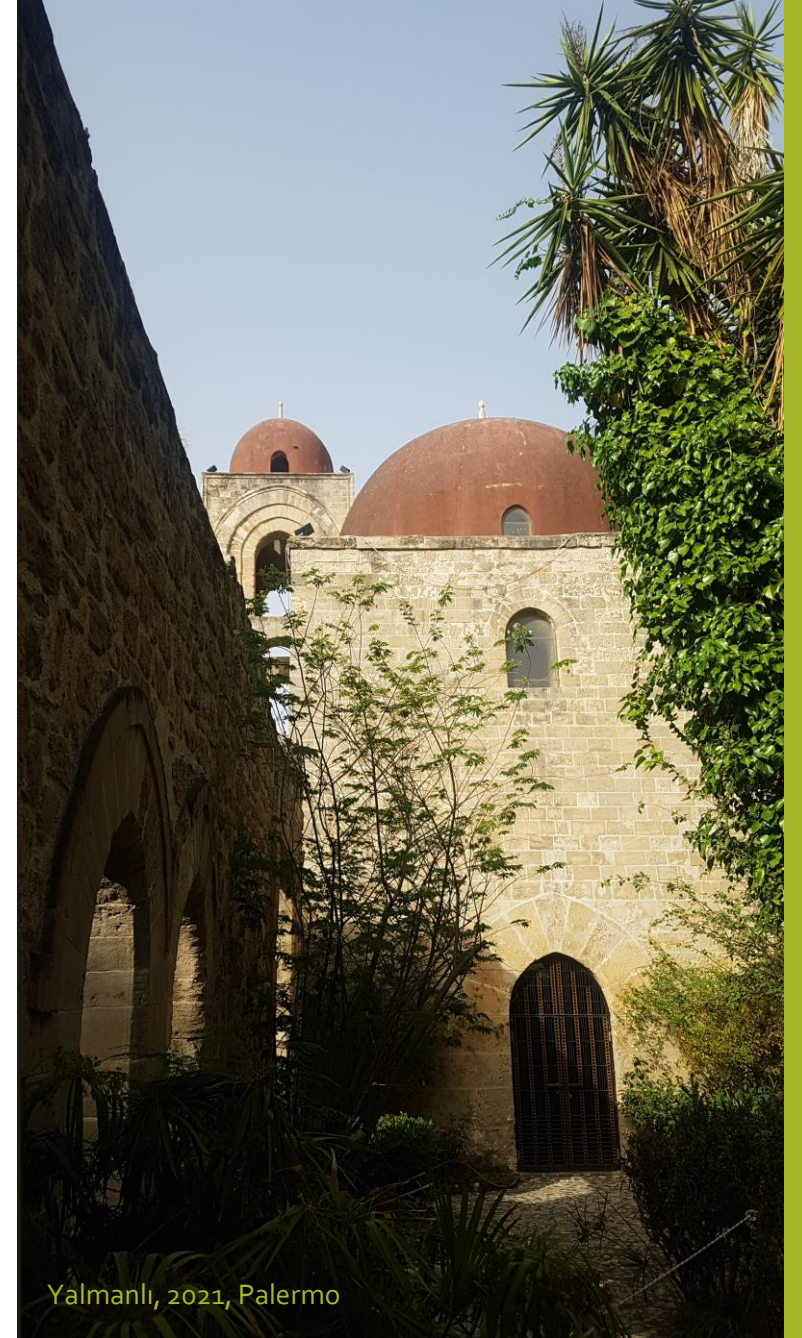
- Sicilya, Arap egemenliğinin ardından yeniden Müslümanlarla Türkler aracılığıyla karşılaştığı için sözlü tarihlerinde Türklerin “yeri bir ayrı”...
- Yakın tarihimizde Sicilya akıllarda bir yerde değilken orada Türklerin alışkanlıklarının veya eylemlerinin deyimlerinde yer etmiş olması epey şaşırtıyor ilk bakışta. Sonra tarihsellik süreçte ne de çok hikaye varmış bilinmedik diyor insan ve bu birlikteliği de anlamlandırıyor.
- Akdeniz bazen sınırları görünmez kılıyor ve sıcak suyu tüm kıyıların kumunu birbirine karıştırıyor.
- Hayreddin Barbaros(sa) Akdeniz'den geçerken birliklerini gönderir. Türkler burada artık korkulacak Müslümanlardır 500 yıl sonra yeniden.

- Söylenceye göre, on üç Osmanlı kadını, kocalarının nezdinde işlediği suçlar neticesiyle denize bırakılmaları ve ardından akıntının onları bu adaya sürüklemesiyle oradaki yaşantılarına başlarlar. Ada da adını buradan alır.

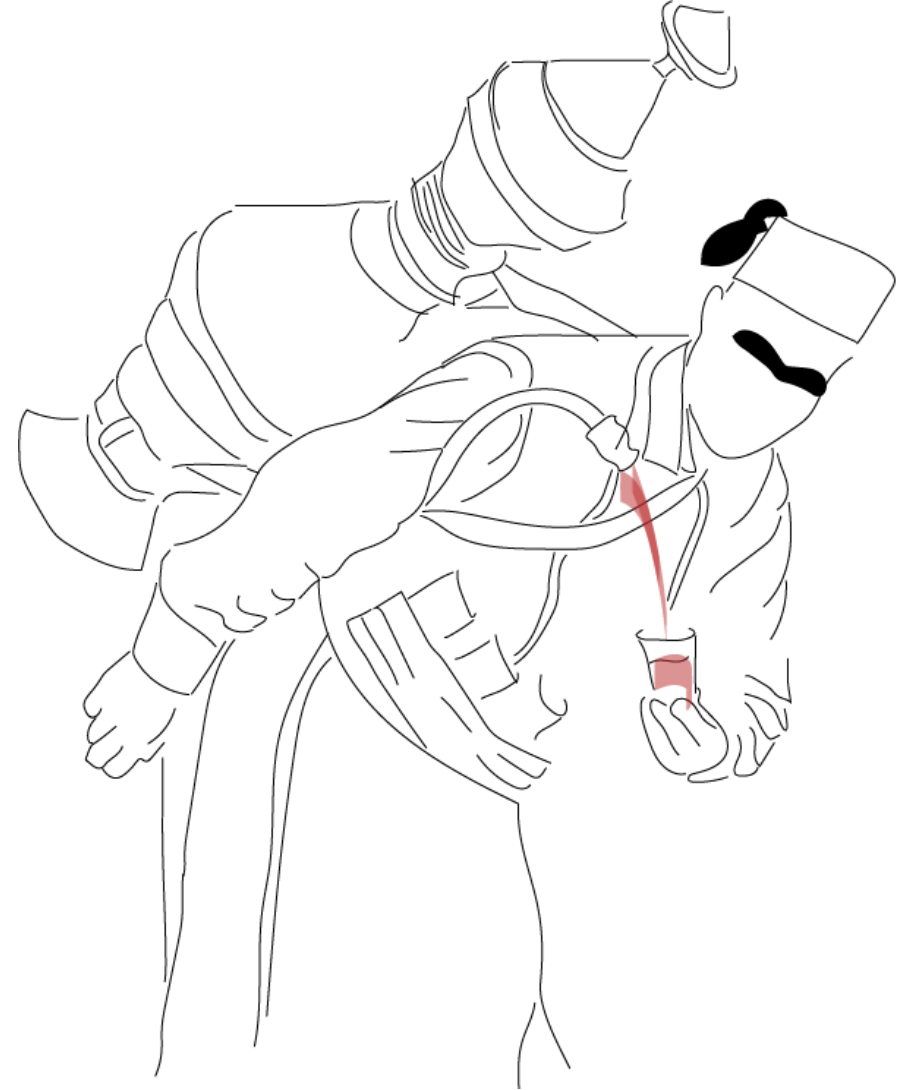
Benzersiz formlar

- Arap – Norman krallıklarından bölgeye has kalan en güçlü mimari özellik kırmızı kubbeleri...
- Bağlamlarla her bireyin ve topluluğun kendiliğinden kurduğu mekânsal ilişkiler eşi olmayan sonuçlara götürüyor bizi.

Sonuç ürün yerine, katılımcı bir *yemek kitabının* ortaya konması.

- Hikayeler, söylenceler, misafirperverlik, kültürler ve yemekler...
- Anadolu ve Sicilya...
- Nasıl ki bir müzik aleti ulaştığı nihai sona ve eşsiz tınıya yaratıcısının hataları, el deformasyonlarıyla ulaşırken anlamlı ezgiye de tüm notaların beraberliğinde ulaşır; bir coğrafyada yemekler birlikten, birlik sofradan ve mutfaktaki zorlu koşullardan doğar.
- Birlik kavramına sunduğum bakış açısıyla birlikte sonuç ürünün çizimlerle birlikte bir lezzet kültürü kitabı olabileceğini düşünüyorum.

Nasıl ?

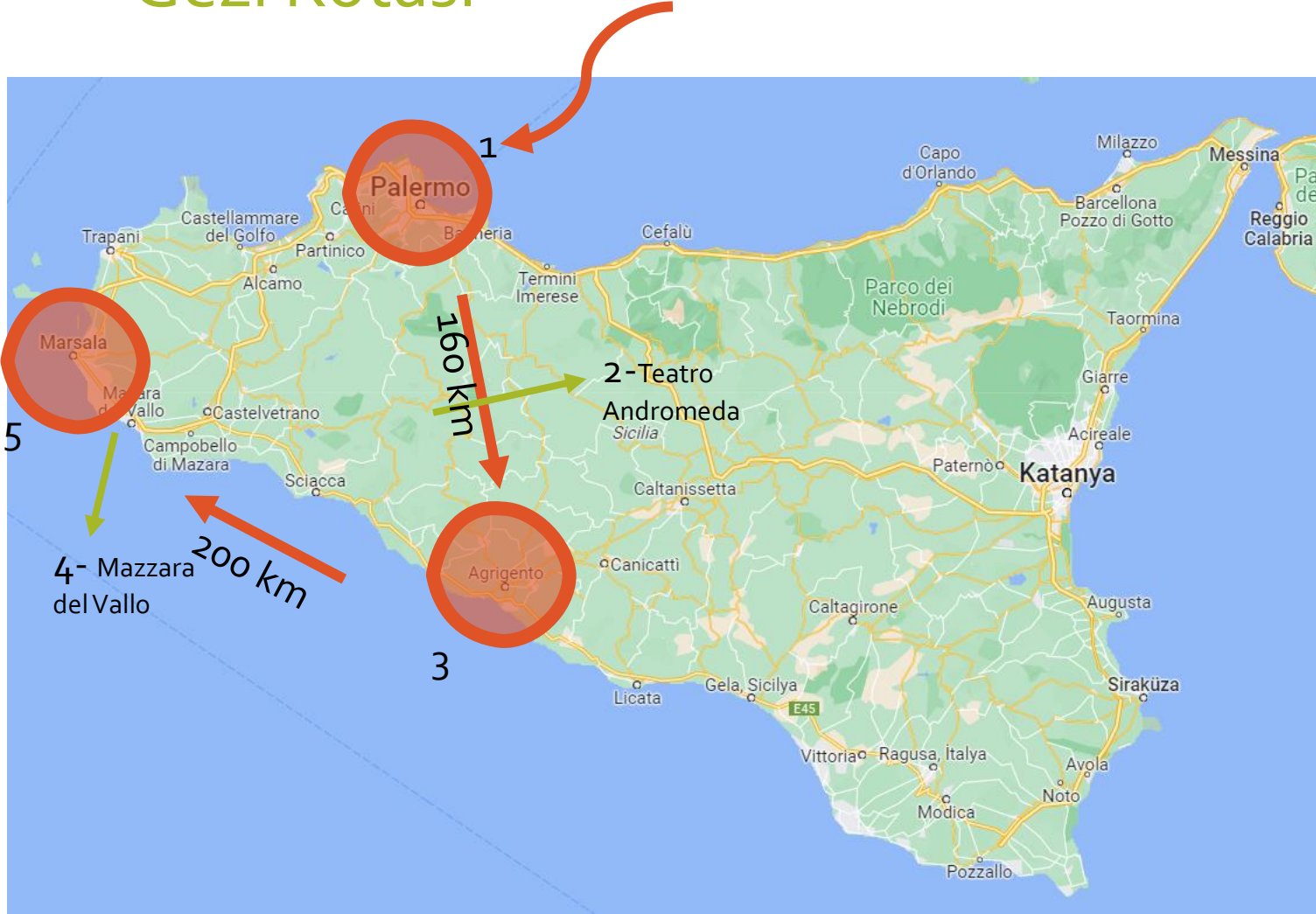

- Katılımcı bir pratiğin yemekler ve kültürler için bir kılavuz oluştururken de işin içinde olması önemsenir.
- 5 günlük gezi boyunca orada tadılan ve önerilenle harmanlanacak geleneksel tatlar ve tadım mekanları takipçilerin de katılımıyla toplanacak.
- Bunların ortak bir dille yeniden çizimini süreç içinde ve sonrasında dijital – geleneksel çizim yöntemleriyle yapacağım.
- Yalnızca tarif veren bir kitaptan öte yer, zaman, kavram ve tasarım tartışmalarına da yer veren bir rehber.

- Sicilya, Anadolu tatlarına süreç açısından daha yakın ve farklı kültürlerin etkisinde İtalyan yemeklerini yeniden bir yorumla kavuşturmuş.
- Oluşturulan rehberin ortak hareket planlarına dönüşme gibi hedefleri olabilir.

Gezi Rotası

- Türkiye – Palermo gidiş (100 Euro)
- Palermo – Agrigento (20 Euro)
- Agrigento – Marsala (20 Euro)
- Ara duraklarda durulup tekrar otobüse binilecek olduğunda (Teatro Andromeda – Mazzara del Vallo) 20 Euro daha artacak gibi düşünebiliriz genel otobüs harcaması.
- 4 Gece için B&B masrafı yaklaşık 30- 40 Euro'dan 150 – 200 Euro.
- Günlük geziyi yemek tadımları bazından düşünürsek 50 Euro civarı, 5 gün için 250.
- Toplamda 600 – 650 Euro 5 günden oluşan kapsamlı bir geziyi finanse etmeye çokça yetecektir.